

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2017

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (Ε.Δ.Σ.) ιδρύθηκε με το νόμο 4270/2014 ως Ανεξάρτητη Αρχή. Το πρώτο του Διοικητικό Συμβούλιο τοποθετήθηκε το Νοέμβριο του 2015. Το 2016 ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας και αφιερώθηκε σε βασικά λειτουργικά και οργανωτικά ζητήματα όπως η στέγαση και ο εξοπλισμός των γραφείων και η αρχική στελέχωση με αποσπασμένα ή μεταταχθέντα στελέχη που ήδη υπηρετούσαν στο δημόσιο τομέα. Παράλληλα υποβλήθηκε η πρώτη εξαμηνιαία έκθεση (Φθινόπωρο 2016) που προβλέπεται από τον ιδρυτικό νόμο και συνάφθηκε το Μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Οικονομικών.

Το έτος 2017 ήταν το πρώτο έτος πλήρους λειτουργίας του Ε.Δ.Σ., με την έννοια ότι, καλύφθηκε το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ιδρυτικό του Νόμο 4270/2014. Υποβλήθηκαν οι δύο εξαμηνιαίες εκθέσεις, οι γνωμοδοτήσεις για τις προβλέψεις του προσχεδίου και του σχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού καθώς και του Σχεδίου του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και τούτο ενώ διατηρήθηκαν σοβαρές ελλείψεις στη στελέχωση.

I. Συγκρότηση των υπηρεσιών του Ε.Δ.Σ.

Ως προς την στελέχωση, κατά το παρελθόν έτος ολοκληρώθηκε ο πρώτος κύκλος καθώς καρποφόρησαν, συχνά με μεγάλη καθυστέρηση, σχετικά αιτήματα για αποσπάσεις και μετατάξεις στελεχών του δημόσιου τομέα που είχαν ανταποκριθεί στην πρόσκληση να ενταχθούν στις υπηρεσίες του Ε.Δ.Σ. και τα οποία είχαν παραμείνει σε εκκρεμότητα το 2016. Ανάμεσα σε αυτά τα αιτήματα σημειώνεται ότι απορρίφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών -μετά από πολύμηνη καθυστέρηση - ένα αίτημά μας για μετάταξη υπαλλήλου που είχε οργανική θέση σε Ο.Τ.Α. (από την οποία είχε ωστόσο κατ'επανάληψη αποσπαστεί).

Προκειμένου να υποστηριχθεί η επιτάχυνση των διαδικασιών στελέχωσης του Ε.Δ.Σ. το Διοικητικό Συμβούλιο ανέλαβε τις εξής δράσεις:

A) Επεξεργάστηκε τις αιτήσεις μετάταξης ορισμένων εκ των υπηρετούντων με απόσπαση και προώθησε στις αρμόδιες υπηρεσίες συνολικά 4 περιπτώσεις, στο πλαίσιο ισχύος του νόμου 4440/2016 περί κινητικότητας. Από τις 4 σχετικές περιπτώσεις ολοκληρώθηκε με θετική, τελική έκβαση, μία.

B) Επεξεργάστηκε και προώθησε τροπολογία του σχετικού άρθρου του ιδρυτικού νόμου. Η τροπολογία εγκρίθηκε με τον νόμο 4472/2017 (άρθρο 67). Χάρη στην έγκριση της τροπολογίας ξεπεράστηκε το θεσμικό πρόβλημα που μέχρι τότε απέκλειε στην πράξη την τοποθέτηση προϊσταμένου του υπηρετούντος προσωπικού ενώ προσαρμόστηκε το οργανόγραμμα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα εκ του νόμου για φορείς εντασσόμενους στη Γενική Κυβέρνηση. Δεν υιοθετήθηκε ωστόσο επακριβώς η ρύθμιση που είχαμε εισηγηθεί ώστε να δίνεται ρητά η δυνατότητα σε υπαλλήλους που έχουν προσληφθεί ως μόνιμοι να μεταταχθούν σε θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού – στις οποίες κατά το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης μπορούν να εντάσσονται μόνον υπάλληλοι με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου

(ΙΔΑΧ). Το αποτέλεσμα ήταν ότι παρά τη διαφορετική ερμηνεία που έδωσαν όλοι οι επαΐοντες σε συναφή ρύθμιση του νόμου περί κινητικότητας, το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης κράτησε σε εκκρεμότητα το αίτημα μετατροπής σε μετατάξεις των τριών αποσπάσεων υπηρετούντων σε θέσεις ΕΕΠ. Αποτέλεσμα ήταν να καλλιεργηθεί ένα καθεστώς σχετικής αβεβαιότητας ως προς τις προοπτικές παραμονής στις υπηρεσίες του ΕΔΣ των υπηρετούντων με απόσπαση.

Γ) Διεκδίκησε και επέτυχε την επέκταση ισχύος των αποσπάσεων που είχαν ήδη εγκριθεί βάσει του προγενέστερου θεσμικού πλαισίου (που είχε ως όριο την τριετία) έναντι της περικοπής της διάρκειάς τους με βάση το νόμο της κινητικότητας 4440/2016, ώστε να αποφύγει τον άμεσο κίνδυνο διαρροών υπηρετούντων λόγω λήξης της απόσπασής τους.

Δ) Διεκδίκησε και πέτυχε την έγκριση προκήρυξης έξι θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με διαδικασίες ΑΣΕΠ. Η προκήρυξη δημοσιεύτηκε στη διάρκεια του θέρους του 2017. Έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες για την εξειδίκευση των απαιτούμενων τυπικών προσόντων σε συνεργασία με το ΑΣΕΠ, ορίστηκε η εκπροσώπηση του Ε.Δ.Σ. στη σχετική επιτροπή και υπεβλήθησαν οι υποψηφιότητες. Η αρχική διαλογή των υποψηφιοτήτων ολοκληρώθηκε στις αρχές του τρέχοντος έτους αλλά μέχρι στιγμής η διαδικασία επιλογής δεν έχει αποδώσει.

Κατόπιν των ανωτέρω οι υπηρεσίες του Ε.Δ.Σ. παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα: Το προσωπικό που αυτήν τη στιγμή αριθμεί 13 υπηρετούντες (σε σύνολο 20 οργανικών θέσεων) κατανεμήθηκε σε δύο τμήματα, το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και το Τμήμα Μελετών. Ορίστηκαν οι προσωρινοί προϊστάμενοι των τμημάτων για τη μεταβατική περίοδο, μέχρι τη συγκρότηση και τις κρίσεις του υπηρεσιακού συμβουλίου, με βάση την αρχαιότητα στην υπηρεσία – όπως δηλαδή ορίζει το άρθρο 8 του ν. 4270/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στο Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης υπηρετούν έξι υπάλληλοι σε θέσεις διοικητικού προσωπικού. Όλες οι προβλεπόμενες θέσεις έχουν καλυφθεί από πέντε υπηρετούντες με μετάταξη και από μία απόσπαση.

Στο Τμήμα Μελετών εντάχθηκαν επτά υπάλληλοι (εκ των οποίων μία υπάλληλος βρίσκεται σε άδεια τοκετού από τον Οκτώβριο 2017). Οι υπηρετούντες είναι: α) τρεις υπάλληλοι σε θέση ειδικού επιστημονικού προσωπικού (επί συνόλου 9 οργανικών θέσεων – οι 6 έχουν προκηρυχθεί μέσω ΑΣΕΠ). Και οι τρεις υπηρετούν με απόσπαση και εκκρεμεί αίτημα για μετατροπή της απόσπασης σε μετάταξη, β) τέσσερις υπάλληλοι σε θέσεις επιστημονικού προσωπικού (επί συνόλου πέντε οργανικών θέσεων) από τους οποίους μία θέση έχει καλυφθεί με μετάταξη και τρεις με απόσπαση. Για δύο εκ των τριών υπηρετούντων με απόσπαση έχουμε ζητήσει τις μετατάξεις τους βάσει του νόμου 4440/2016.

Παράλληλα, το ΕΔΣ ολοκλήρωσε το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας του. Συγκεκριμένα εγκρίθηκαν και τέθηκαν σε ισχύ, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ιδρυτικού νόμου :

- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας, ΦΕΚ 3864 – Β', 3-11-2017
- Κώδικας Δεοντολογίας, ΦΕΚ 122 – Β', 24-01-2018

Εξάλλου, δοθέντος ότι ο φορέας εντάχθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ στη Γενική Κυβέρνηση, ανακατανεμήθηκαν οι αρμοδιότητες των μελών του Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης ώστε να μπορεί να ασκεί νομίμως τις αρμοδιότητες αυτοτελούς Τμήματος Οικονομικής Διαχείρισης και τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης (ΦΕΚ 3651 τ. Β', 17-10-2017) ο οποίος είχε ήδη εγκριθεί και τεθεί σε εφαρμογή από τον Ιούνιο του 2016.

Σε ότι αφορά το Διοικητικό Συμβούλιο, πραγματοποιήθηκαν 15 συνεδριάσεις (μια κατ' ελάχιστον το μήνα) σύμφωνα με την νομοθετική επιταγή.

Από την αρχή του έτους 2017, ο κ. Βασίλειος Μανεσιώτης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, υπέβαλε την παραίτησή του για προσωπικούς λόγους. Ύστερα από σχετική παράκληση και, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ιδρυτικό νόμο, η παραίτηση κατέστη ενεργή στο τέλος Μαρτίου 2017. Το Διοικητικό Συμβούλιο λειτούργησε επί εξάμηνο με ελλιπή σύνθεση. Τον Οκτώβριο του 2017 μετά την προκήρυξη και την πλήρωση της θέσης κατά τα οριζόμενα εκ του νόμου, η κενή θέση συμπληρώθηκε με την τοποθέτηση ως νέου μέλους του Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Νικόλαου Τάτσου.

Η αποχώρηση του κ. Β. Μανεσιώτη, ο οποίος είχε πρωτοστατήσει στην αρχική οργάνωση της επεξεργασίας των στοιχείων του προϋπολογισμού από τα στελέχη του ΕΔΣ, μας στέρησε από έναν εξαιρετικό επιτελικό συνεργάτη και γνώστη των δημοσιονομικών. Είναι ευτύχημα ότι το κενό καλύφθηκε από έναν εξέχοντα γνώστη των δημοσιονομικών.

II. Το μελετητικό έργο

1. Τακτικές εκθέσεις – γνωμοδοτήσεις συντάχθηκαν με βάση την προεργασία και τα σχετικά σχέδια που συνέταξαν τα στελέχη του ΕΔΣ για τη δεύτερη και την τρίτη κατά σειρά από τις εξαμηνιαίες εκθέσεις του Ε.Δ.Σ., οι οποίες προβλέπονται από τον ιδρυτικό νόμο. Η Εαρινή έκθεση κατατέθηκε τον Μάιο 2017 και η Φθινοπωρινή έκθεση τον Νοέμβριο. Τα κείμενα οριστικοποιήθηκαν και εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από την ενσωμάτωση σχετικών παρατηρήσεων και υποδείξεων.

Με ανάλογο τρόπο έγινε η επεξεργασία της διατύπωσης γνώμης αρχικά σε ό,τι αφορούσε στις μακροοικονομικές προβλέψεις του προσχεδίου του *Προϋπολογισμού 2018 (Οκτώβριος 2017)* και στη συνέχεια για τις προβλέψεις του *Σχεδίου Προϋπολογισμού 2018 (Νοέμβριος 2017)*.

Επίσης, για πρώτη φορά, συντάχθηκε αξιολόγηση για τις Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προβλέψεις του ΜΠΔΣ 2018-21 (Μάιος 2017), σε ασφυκτικά ωστόσο χρονικά περιθώρια, τα οποία εκ των πραγμάτων περιόριζαν τη δυνατότητα μιας πλέον ενδελεχούς διερεύνησης των σχετικών θεμάτων.

Πέραν των ανωτέρω προβλεπόμενων από το νόμο τακτικών εκθέσεων και γνωμοδοτήσεων, το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο στο πλαίσιο των σχέσεων συνεργασίας και συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο των ομολόγων του οργανισμών ανέλαβε την έκδοση *Εξαμηνιαίας συνοπτικής απεικόνισης οικονομικών εξελίξεων*

(Country Note). Ήδη αυτές οι συνοπτικές απεικονίσεις δημοσιεύτηκαν δύο φορές – τον Ιούλιο & τον Δεκέμβριο 2017. Σκοπός της δημοσίευσης είναι να δώσει στους οργανισμούς που συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό δίκτυο ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργανισμών μια κοινή πλατφόρμα, η οποία θα μεταφέρει τα βασικά μηνύματα τους σε ένα διεθνές ακροατήριο που ενδιαφέρεται για θέματα προϋπολογισμού των ευρωπαϊκών χωρών. Το Εαρινό Σημείωμα (Ιούνιος) στηρίζεται κατά βάση στο ΜΠΔΣ και στις αναθεωρήσεις του και η ανάλυση είναι πιο μεσοπρόθεσμη, ενώ το Χειμερινό Σημείωμα (Δεκέμβριος) στηρίζεται κατά βάση στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού και έχει βραχυχρόνιο χαρακτήρα.

2. Συμπληρωματικά Σημειώματα ως ένθετα ή παραρτήματα στις Τακτικές Εκθέσεις

Με σκοπό την πληρέστερη τεκμηρίωση επιμέρους θεμάτων που ανέκυψαν στο πλαίσιο της προεργασίας για τις τακτικές εκθέσεις, εκπονήθηκαν έξι αυτοτελή σημειώματα τα οποία ενσωματώθηκαν με τη μορφή ένθετων πλαισίων (“box”) ή παραρτημάτων. Τα σημειώματα αυτά είναι τα εξής:

-*Κρατικές μεταβιβάσεις προς το ασφαλιστικό σύστημα:* Εξετάστηκε η διαχρονική εξέλιξη της συνταξιοδοτικής δαπάνης και των κοινωνικών δαπανών και σε σύγκριση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-*Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου:* Τα μεθεόρτια μιας «παράλληλης-κρυφής» Δημοσιονομικής Πολιτικής: Αποτυπώθηκε η «εκρηκτική» αύξηση των εγγυήσεων του ελληνικού Δημοσίου που παρασχέθηκαν μέχρι την έναρξη της κρίσης – και στη συνέχεια αξιολογήθηκε η τρέχουσα κατάσταση και οι πιθανοί δημοσιονομικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσουν ενδεχόμενες μαζικές καταπτώσεις.

-*Παρακολούθηση ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του Δημοσίου:* Διερευνήθηκαν τα χαρακτηριστικά και η εξέλιξη του ληξιπρόθεσμου χρέους προς το ελληνικό δημόσιο. Η σχετική μελέτη πέραν της αναγκαιότητας της δημοσιονομικής εξυγίανσης, παρείχε στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της φορολογικής πολιτικής, τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών και την απόδοση της φορολογικής διοίκησης.

- *Υπολογισμός του επιτοκίου που επιτρέπει τη μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 5% ετησίως.* Βάσει των υποθέσεων του ΜΠΔΣ 2018-2021 για την εξέλιξη της μεγέθυνσης και του πρωτογενούς πλεονάσματος, προσδιορίστηκε η ανώτατη τιμή του επιτοκίου με το οποίο το ελληνικό Δημόσιο μπορεί να αναχρηματοδοτήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις επιτυγχάνοντας παράλληλα μείωση του λόγου του Δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ κατά 5% ετησίως, όπως προβλέπεται εξάλλου στο δημοσιονομικό σύμφωνο.

- *Ανάλυση της χρονικής εμβέλειας των δημοσιονομικών μέτρων 2016 σε «μόνιμα» και «προσωρινά»:* Έγινε μια αρχική περιγραφική διερεύνηση του κατά πόσον οι υψηλές επιδόσεις των δημοσιονομικών μέτρων του 2016 οφείλονται σε παρεμβάσεις και μεταρρυθμίσεις μόνιμου χαρακτήρα και κατά πόσο αυτές μπορούν να διατηρηθούν τα επόμενα έτη.

- *Η συρρίκνωση της παραγωγικής δυναμικότητας και το παραγωγικό κενό:* Παρουσιάστηκε ανάλυση της «υπό-χρησιμοποίησης» (αρνητικό παραγωγικό κενό) της παραγωγικής δυναμικότητας της ελληνικής οικονομίας τα τελευταία έτη και η τάση για

τα επόμενα χρόνια. Κρίσιμο σημείο αναδείχτηκε η τάση για μείωση του δυνητικού προϊόντος της Ελληνικής Οικονομίας.

3. Οικονομετρικά υποδείγματα

Ολοκληρώθηκε η επεξεργασία δύο οικονομετρικών υποδειγμάτων με τα οποία πραγματοποιούνται βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προβλέψεις ως εξής:

- *Δυναμικό Υπόδειγμα Παραγόντων για βραχυχρόνιες προβλέψεις του ΑΕΠ.* Η μεθοδολογία στην οποία στηρίζονται αυτά τα υποδείγματα προβλέπει τη σύνοψη μεγάλου αριθμού οικονομικών μεταβλητών σε ένα μικρό αριθμό παραγόντων. Στη συνέχεια, αυτοί οι παράγοντες αποτελούν τη βάση των συσχετίσεων ανάμεσα στις οικονομικές μεταβλητές με σκοπό την πρόβλεψη της πορείας του πραγματικού ΑΕΠ στα αμέσως επόμενα τρίμηνα.

- *Υπόδειγμα μεσοπρόθεσμων προβλέψεων μακροοικονομικών μεγεθών* με βάση τη μέθοδο της Διανυσματικής Αυτοπαλινδρόμησης με στόχο την ανάδειξη της διαχρονικής δυναμικής σχέσης μεταξύ των διαφόρων μακροοικονομικών μεταβλητών.

4. Ανάλυση πρωτοβουλίας για πρόσθετα τακτικά δημοσιεύματα

Το 2017 έγιναν τα πρώτα βήματα για την καθιέρωση των ακόλουθων έργων:

- *Έκδοση τριμηνιαίου δελτίου σύνοψης των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων.* Ο στόχος του δελτίου είναι διττός: αφενός να μεθοδευτεί η συστηματική ενημέρωση των στελεχών για τις βασικές οικονομικές εξελίξεις και αφετέρου να αναπτυχθεί περαιτέρω η δημόσια παρέμβαση του Ε.Δ.Σ. στο διάλογο για την οικονομική επικαιρότητα. Συντάχθηκε ένα αρχικό σχέδιο για το 1^ο τρίμηνο του 2017. Το πρώτο δελτίο κυκλοφόρησε το Σεπτέμβριο 2017 (2^ο τρίμηνο) και το 2^ο δελτίο τον Δεκέμβριο (3^ο τρίμηνο).

- *Σειρά δοκιμών εργασίας του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου.* Στα δοκίμια εργασίας δημοσιεύονται ερευνητικές εργασίες για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας του Ε.Δ.Σ.. Πρόκειται για πρακτική που ακολουθούν αντίστοιχοι θεσμοί στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα κείμενα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Κατά το 2017 δημοσιεύτηκε εργασία με τίτλο: «Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην εκτίμηση του παραγωγικού κενού της ελληνικής οικονομίας: Μια ανάλυση ευαισθησίας».

Με την εξαίρεση των δοκιμών εργασίας που φέρουν την υπογραφή των συντακτών τους, όλα τα κείμενα και επεξεργασίες που προαναφέρονται οριστικοποιούνται μετά την κατάλληλη επιμέλεια από μέλη του του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο άλλωστε φέρει την ευθύνη των απόψεων που διατυπώνονται σε αυτά.

III. Συνεργασίες με άλλους φορείς

1. Ομόλογοι οργανισμοί και φορείς των άλλων χωρών της ΕΕ και του ΟΟΣΑ

Η διαχείριση και στήριξη της ανάπτυξης των διεθνών συνεργασιών του Ε.Δ.Σ. αποτελεί σύμφωνα με τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας αντικείμενο ευθύνης του Τμήματος Μελετών. Σε αυτόν τον τομέα πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- *Εκπροσώπηση στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανεξάρτητων Δημοσιονομικών Οργανισμών (EU IFIs Network):* Το Δίκτυο αποτελεί ένα θεσμό με μέλη

σε εθελοντική βάση, ανοιχτό σε όλους τους ανεξάρτητους δημοσιονομικούς οργανισμούς που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επικοινωνία με το Ε.Δ.Σ. χαρακτηρίζεται πολύ ικανοποιητική. Το Ε.Δ.Σ. εκπροσωπήθηκε σχεδόν σε όλες τις συναντήσεις, ημερίδες, σεμινάρια κ.λπ. που οργάνωσε το εν λόγω δίκτυο εντός του 2017.

- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανεξάρτητων Δημοσιονομικών Οργανισμών για το Παραγωγικό Κενό (*Output Gap Working Group*). Αντικείμενο αυτής της Ομάδας Εργασίας είναι αρχικά η βιβλιογραφική επισκόπηση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του δυνητικού προϊόντος από τα μέλη του Δικτύου I και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό απαντήθηκαν ερωτηματολόγια που τέθηκαν από τον συντονιστή της ομάδας (Δημοσιονομικό Συμβούλιο Λιθουανίας) και καταρτίστηκε ο προγραμματισμός για το 2018. Η συνέχιση της επικοινωνίας και το σχετικό υλικό διακινούνται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

2. Συνεργασίες με εγχώριους φορείς

- *Γενικό Λογιστήριο του Κράτους*: Η επικοινωνία με στελέχη του Γ.Λ.Κ. υπήρξε διαρκής και κρίνεται ικανοποιητική. Παραδόθηκαν στο Ε.Δ.Σ. κωδικοί για πρόσβαση σε συγκεκριμένες κατηγορίες στοιχείων (έσοδα, δαπάνες ανά ΚΑΕ) στον οικείο ιστότοπο του Γ.Λ.Κ., έγινε η απαιτούμενη ενημέρωση και η επίδειξη λειτουργίας του συστήματος. Κάθε μήνα αποστέλλεται από το Γ.Λ.Κ., ταυτόχρονα με την επίσημη δημοσίευση του, το Δελτίο Παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού. Επιπλέον πριν την κατάθεση στη Βουλή αποστέλλονται οι βασικοί πίνακες του Προσχεδίου και του Σχεδίου του Προϋπολογισμού. Ωστόσο η εμπειρία κατέδειξε ότι ειδικά οι αιτιολογικές εκθέσεις διατίθενται στο Ε.Δ.Σ. μόλις την τελευταία –κυριολεκτικά – στιγμή (για την ακρίβεια το απόγευμα πριν από την ημερομηνία κατάθεσής τους) στη Βουλή, με αποτέλεσμα η ανάλυση να στηρίζεται αποκλειστικά σε ορισμένα, βασικά αριθμητικά δεδομένα χωρίς να είναι διαθέσιμες εγκαίρως όλες οι επεξηγήσεις που περιλαμβάνονται, εν συνεχεία, στις αιτιολογικές εκθέσεις. Εκκρεμεί συνάντηση με στελέχη του Γ.Λ.Κ. για τη διερεύνηση μεθοδολογικών ζητημάτων που αφορούν μεταξύ άλλων στη σύνταξη της στοχοθεσίας και των δημοσιονομικών προβλέψεων, οι οποίες σε επιμέρους κατηγορίες μεταβάλλονται σημαντικά εντός του έτους.

- *Δ/ση Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων και Δανείων του Υπουργείου Οικονομικών*: Καθ' όλη τη διάρκεια του 2017 υπήρξε άμεση ανταπόκριση στα στοιχεία που ζητήθηκαν από το Ε.Δ.Σ..

- *Δ/ση Μακροοικονομικής Πολιτικής και Προβλέψεων του Υπουργείου Οικονομικών*: Η συνεργασία είναι πλήρης και παραγωγική. Οι μακροοικονομικές προβλέψεις αποστέλλονται στο Ε.Δ.Σ. εντός των χρονικών ορίων που προβλέπονται από το Μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Οικονομικών.

- *Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων*: Από πλευράς του Ε.Δ.Σ. επιδιώχθηκε η συστηματική καταγραφή/τυποποίηση των στοιχείων που είναι αναγκαίο ή θα έπρεπε να παρέχονται από την ΑΑΔΕ. Ύστερα από μια μακρόχρονη περίοδο απόλυτης σιωπής από την πλευρά της ΑΑΔΕ, έγινε μια πρώτη συνάντηση εργασίας (με τη συμμετοχή στελεχών του Ε.Δ.Σ. αλλά και μέλους του Δ.Σ.) όπου ζητήθηκε να κατατεθούν πρότυπα των πινάκων που είναι επιθυμητό να συμπληρώνονται σε τακτική βάση από την ΑΑΔΕ. Σχεδιάστηκαν οι αναλυτικοί πίνακες- πρότυπα για άντληση φορολογικών στοιχείων.

Έκτοτε, και συγκεκριμένα από το Μάρτιο του 2017, δεν υπήρξε καμιά σχεδόν συνέχεια εκ μέρους της ΑΑΔΕ (με εξαίρεση την εφάπαξ αποστολή στοιχείων για τα έσοδα από ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων σε δόσεις). Δεδομένου ότι ο ιδρυτικός νόμος δεν είχε προβλέψει το διαχωρισμό της άλλοτε Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων από το Υπουργείο Οικονομικών, δεν γίνεται σε αυτόν καμιά ειδική μνεία για το πλαίσιο παράδοσης στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο των στοιχείων για τις υποβαλλόμενες φορολογικές δηλώσεις. Ο ιδρυτικός νόμος ευλόγως έκρινε ότι όλα τα σχετικά όφειλαν να ρυθμιστούν στο πλαίσιο του Μνημονίου μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και Ε.Δ.Σ. (άρθρο 3, ν.4270/2014). Στο μεταξύ με την ίδρυση της ΑΑΔΕ, το Υπουργείο Οικονομικών έπαυσε να έχει τη σχετική αρμοδιότητα και ουδέν σχετικό μπορούσε να συμπεριληφθεί στο Μνημόνιο συνεργασίας. Από την άλλη πλευρά δεν υπήρξε κάποια σχετική πρόβλεψη στον ιδρυτικό νόμο της ΑΑΔΕ που να ρυθμίζει το πρόβλημα.

Το αποτέλεσμα είναι ότι το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο στερείται για δεύτερο κατά σειράν έτος στατιστικών στοιχείων με απολύτως καίρια σημασία για την επαρκή εκπλήρωση της αποστολής του, καθώς βρίσκεται στην πράξη αντιμέτωπο με την κατηγορηματική άρνηση της ΑΑΔΕ να συναινέσει στην υπογραφή σχετικού Μνημονίου και την απόλυτη σιγή των αρμόδιων υπηρεσιών σε απάντηση των συνεχών διαβημάτων για να αποστείλουν τα αιτούμενα στοιχεία. Αυτή η άρνηση συνεργασίας δεν έχει διατυπωθεί επίσημα ούτε εγγράφως πλην όμως τεκμαίρεται τόσο από τις προφορικές θέσεις, ενστάσεις και κωλύματα που έχουν επικαλεστεί συγκεκριμένοι επιτελείς του Γραφείου Διοίκησης της ΑΑΔΕ όσο και από τη σιωπή με την οποία απαντούν σε σχετικές εκκλήσεις τα καθ' ύλην αρμόδια στελέχη της ΑΑΔΕ.

Επιπροσθέτως, δεν είναι εύκολο να υποτεθεί ότι υπάρχουν παρανοήσεις ή παρερμηνείες. Στις σχετικές διαπραγματεύσεις έχει επιστατήσει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Δ.Σ.. Το πρόβλημα πέραν των άλλων αποκτά θεσμική διάσταση αφού με την αποφυγή απαντήσεων σε αιτήματα για επικοινωνία από μέλος του Δ.Σ. όσο και από τον ίδιο τον Πρόεδρο, διαγράφεται μια «στρατηγική» στάση έμπρακτης παραγνώρισης και υποτίμησης των δικαιοδοσιών και της ευθύνης του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου.

- *Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ)*: τα στοιχεία που ζητήθηκαν από το Ε.Δ.Σ. στη διάρκεια του 2017 άρχισαν να παρέχονται με σημαντική καθυστέρηση. Μέχρι στιγμής δεν έχει αποκατασταθεί μια ομαλή, πλήρης και τακτική ενημέρωση. Είναι σαφές ότι οι υπηρεσίες του ΟΔΔΗΧ αντιμετωπίζουν με επιφυλάξεις την υποχρέωσή τους να τροφοδοτούν το Ε.Δ.Σ. με την αναγκαία πληροφόρηση. Αποτέλεσμα είναι ότι εκκρεμούν τα αναλυτικά στοιχεία που αφορούν στη διαχείριση του χρέους κατά την τελευταία δεκαετία. Τα στοιχεία που αφορούν τη μεσοπρόθεσμη διαμόρφωσή του άρχισαν σταδιακά να παραχωρούνται. Ωστόσο λείπουν ακόμη σημαντικά στοιχεία για την κατανομή του χρέους, μετά τη μεσοπρόθεσμη περίοδο ανάλογα με την περίοδο ωρίμανσης, τον φορά που έχει εκδώσει το χρέος, το επιτόκιο των εκδόσεων κ.λπ..

- *Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)*: Το Ε.Δ.Σ. συμμετέχει δια εκπροσώπων στη Συμβουλευτική Επιτροπή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, η οποία δεν συνεδρίασε κατά τη διάρκεια του 2017. Δεν υπάρχει τυποποιημένη συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ. Όλη η πληροφόρηση αντλείται από τις ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις. Η έξοδος από τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος έλυσε ωστόσο το σοβαρό πρόβλημα που δημιουργούσε η άρνηση της ΕΛΣΤΑΤ να διαθέτει τη σχετική πληροφόρηση εγκαίρως.

-Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ): Το ΚΕΠΕ υποστηρίζει ενεργά το έργο του ΕΔΣ παρέχοντας πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του για τα στελέχη του ΕΔΣ. Επίσης μας παραχώρησε δικαίωμα πρόσβασης και αξιοποίησης των ηλεκτρονικών συνδρομών του σε επιστημονικά περιοδικά. Η υποστήριξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση σημαντικών κονδυλίων από τον προϋπολογισμό του Ε.Δ.Σ..

-Υπουργείο Ανάπτυξης: Σε εκκρεμότητα βρίσκεται η ανάπτυξη συνεργασίας με επιτελείς του Υπουργείου Ανάπτυξης, ειδικά για θέματα που αφορούν στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Η καθυστέρηση οφείλεται στις ελλείψεις μας σε επαρκή αριθμό υπηρετούντων στελεχών.

-Τράπεζα της Ελλάδος: Λόγω των ελλείψεων σε στελεχικό δυναμικό δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί η συνεργασία με επιτελείς της Τράπεζας της Ελλάδος ώστε να μπορούν να δοθούν διευκρινήσεις για πολλά καίρια θέματα όπως τα «κόκκινα» δάνεια, το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις κλπ..

IV Συνοπτική αναφορά σε θέσεις και προβλέψεις που υποστήριξε το Ε.Δ.Σ.

Μάιος 2017

- Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο θεωρεί ότι υπάρχουν ενδείξεις **διατήρησης** το 2017 της φορολογικής υπεραπόδοσης, η οποία επετεύχθη το 2016.
- Τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα αφαιρούν δημοσιονομικό χώρο που θα μπορούσε να λειτουργήσει υποβοηθητικά στην επιδίωξη της διατηρήσιμης μεγέθυνσης. Για να είναι διατηρήσιμη η θετική εικόνα στα δημόσια οικονομικά θα πρέπει οι δημοσιονομικές επιδόσεις να συνοδεύονται από ανάκαμψη της οικονομίας.
- Από το σύνολο των παρασχεθεισών εγγυήσεων του ελληνικού Δημοσίου θα πρέπει να **δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα εγγυημένα δάνεια επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων, τα οποία έχουν χορηγηθεί από τις εμπορικές τράπεζες και υπερβαίνουν τα 3,7 δισ. ευρώ.** Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι μεγάλο μέρος των δανείων αυτών, η χορήγηση των οποίων για χρόνια αποτέλεσε μια «παράλληλη-κρυφή» δημοσιονομική πολιτική, συγκαταλέγονται στα λεγόμενα «κόκκινα δάνεια» των τραπεζών.
- Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο εκτιμά ότι η **πλειονότητα των δημοσιονομικών μέτρων έχει μόνιμο χαρακτήρα** και δύναται να αποδώσει εισπρακτικά, ώστε να διατηρηθεί η θετική πορεία των δημοσίων εσόδων.
- Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η ελληνική οικονομία **οδεύει προς το τέλος της συνεχιζόμενης ύφεσης** και των συνεχών καθοδικών μεταβολών.
- Η πρόβλεψη για την ανοδική πορεία του ελληνικού ΑΕΠ για το 2017 θα στηριχθεί σχεδόν αποκλειστικά στην **αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου.**
- Σχετικά με τον εξωτερικό τομέα, παρά την ευαισθησία των προβλέψεων στους παράγοντες πολιτικού και γεωστρατηγικού κινδύνου και τις διεθνείς τάσεις οικονομικής συγκυρίας, παραμένουν **οι κίνδυνοι αναθέρμανσης της ζήτησης εισαγωγών το 2017.**
- Ελλοχεύει, πάντως ο κίνδυνος **παρατεινόμενης ανισορροπίας** που θα έχει ως κύρια χαρακτηριστικά την υψηλή ανεργία και την υποτονική, αν όχι αμφίβολη, μεγέθυνση.

- Η πορεία των διαβουλεύσεων για τη **διευθέτηση του ελληνικού δημοσίου χρέους** συγκαταλέγεται στους πιο σημαντικούς παράγοντες κινδύνου για το μέλλον.

Σεπτέμβριος 2017

- Αισιοδοξία για την αύξηση του ΑΕΠ το 2017, **περισσότερα τα ερωτηματικά για την επίτευξη του στόχου για μεγέθυνση κατά 1,8%.**
- Ερωτηματικά προκαλεί η **υστέρηση των εισπράξεων στο φόρο εισοδήματος ως προς τον στόχο που έχει τεθεί στο ΜΠΔΣ 2018-21.**
- Το πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο ΚΠ και ΓΚ διαμορφώνεται σε αντίστοιχα με τα περσινά επίπεδα, **γεγονός που καθιστά το στόχο για 1,75% του ΑΕΠ εφικτό για το 2017.**

Νοέμβριος 2017

- Ο δημοσιονομικός στόχος για το έτος 2017 (πρωτογενές πλεόνασμα 1,75% του ΑΕΠ) **είναι εφικτός και είναι πολύ πιθανή η υπέρβασή του.**
- Η **συσώρευση νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών** σε συνδυασμό με την **υστέρηση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων**, έναντι του στόχου του ΜΠΔΣ, απαιτεί ιδιαίτερη ανάλυση και επιτήρηση.
- Το απόθεμα των **συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το ελληνικό Δημόσιο** παρουσιάζει αυξητική τάση με το μεγάλο μέρος της αύξησης αυτής να οφείλεται πρωτίστως στη δημιουργία ληξιπρόθεσμων από επιβολή προστίμων του ΚΒΣ και δευτερευόντως στην άμεση και έμμεση φορολογία. **Εκτιμάται ότι αυτή η αυξητική εξέλιξη θα συνεχιστεί και στο μέλλον λόγω της σύνθεσης (μεγάλο ποσοστό τα πρόστιμα) και της χαμηλής εισπραξιμότητας που χαρακτηρίζει το μεγαλύτερο μέρος των οφειλών.**
- Το ποσοστό των ληξιπρόθεσμων οφειλών που δυνητικά μπορεί να αποτελέσει έσοδο του Ε.Δ. **περιορίζεται σημαντικά κάτω του 20%**, επί του υφιστάμενου συνολικού αποθέματος.
- Απαιτείται να δοθεί προσοχή στις **ταμειακές υστερήσεις του ΠΔΕ.**
- **Ο στόχος που τίθεται για το 2018 για πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 3,5% είναι πολύ απαιτητικός.** Εξαρτάται πρωτίστως από την επίτευξη υψηλού ρυθμού μεγέθυνσης.
- Αν και το +1,8% πραγματικής αύξησης του ΑΕΠ βρίσκεται στο ανώτατο εύρος των τιμών των ανεξάρτητων προβλέψεων του Ε.Δ.Σ., **το κεντρικό σενάριο για την πραγματική αύξηση του ΑΕΠ το 2017 είναι πιο μετριοπαθές.**
- Σημειώνεται ότι, παρά την αύξηση της δραστηριότητας του εξωτερικού τομέα το 1ο εξάμηνο του 2017, το ΥΠ. ΟΙΚ. ορθώς, κατά την άποψή μας, διατηρεί μετριοπαθή στάση ως προς τη συμβολή του στην οικονομική μεγέθυνση, **κυρίως λόγω των κινδύνων αναθέρμανσης των εισαγωγών και δημιουργίας ελλειμμάτων.**
- **Ο βασικός κίνδυνος** για την ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι η ενδεχόμενη παράταση ενός καθεστώτος **οιωνοί στασιμότητας, με παρατεταμένη περίοδο χαμηλών ρυθμών μεγέθυνσης.**

- **Η σταθερή τάση αποκλιμάκωσης της ανεργίας** από το 2013 και εντεύθεν αντανακλά τη γενικότερη πορεία σταθεροποίησης της οικονομίας και επανόδου σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.
- **Η διαρροή προς το εξωτερικό σημαντικού τμήματος του πληθυσμού** που ανήκει στις πλέον παραγωγικές ηλικίες, καθώς και η **διατήρηση πολύ υψηλών ποσοστών μακροχρόνιας ανεργίας** δημιουργεί προβληματισμό ως προς τις επιπτώσεις που θα επιφέρει μακροχρονίως το ενδεχόμενο μη αναστροφής αυτών των τάσεων για τις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας.

Δεκέμβριος 2017

- Σχεδόν διπλάσιο έναντι του «στόχου» το πρωτογενές αποτέλεσμα του Κρατικού Προϋπολογισμού το δεκάμηνο του 2017 και υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης. **Θεωρείται πλέον βέβαιο ότι η απόδοση θα υπερβεί και πάλι το στόχο για το 2017.**
- Ενίσχυση των εισπράξεων έμμεσων φόρων, **υστέρηση των εισπράξεων άμεσων φόρων σε σχέση με πέρυσι. Το τελευταίο απαιτεί ιδιαίτερη παρακολούθηση.**

Φεβρουάριος 2018

- Οι εκτιμήσεις του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου για τη μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ το 2017 βάσει ενός «διανυσματικού υποδείγματος διόρθωσης λαθών» για την ελληνική οικονομία **εντοπίζουν την μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ για το 2017 στο εύρος 1,4%-1,6%.**

Αθήνα 28 Ιουνίου 2018

Για το ΔΣ του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Κορλίας